

Motion till riksdagen 2022/23:743

av **Nicklas Attefjord och Amanda Lind (båda MP)**

Reglering och skydd av yrkestitlarna terapeut och psykolog

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att terapeut bör bli en reglerad och skyddad yrkestitel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att titelskyddet för psykolog även ska omfatta psykologer verksamma utanför hälso- och sjukvården och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att allvarlig psykisk ohälsa bör omfattas av de lagar och förordningar som reglerar kvacksalveri, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

För den som lider av psykisk ohälsa finns det idag en uppsjö av privata behandlingsalternativ att vända sig till vid sidan av den offentligt finansierade vården. Många av de här mottagningarna bedrivs av seriösa aktörer som bemannas av personer med gedigen kompetens och en legitimation som gör att de står under myndighetstillsyn. Dessvärre finns det även ett otal oseriösa aktörer som utifrån ovetenskapliga metoder och påhittade yrkestitlar bedriver något som de själva benämner som någon form av terapi men som saknar all förankring i forskning och evidens. Förutom att lura utsatta människor på pengar riskerar de här lekmannaterapeuterna att utsätta patienter för ytterligare lidande och vårdskador.

Sverige är ett land med en hög grad av tillit. En av tillitens grundstenar är att regler och lagar efterlevs och att myndigheter skyddar oss medborgare. Den svenska sjukvården åtnjuter ett högt förtroende och en hög tillit. Därför är det få människor som är medvetna om att det idag är fritt fram för vem som helst att använda sig av titeln terapeut och att ord som diplomerad, ackrediterad eller auktoriserad överhuvudtaget inte innebär någon kvalitetssäkring alls. Det är inte heller allmänt känt att ifall någon

upplever sig felbehandlad av en terapeut som saknar legitimation så finns det ingen myndighet att vända sig till med sina klagomål, vilket innebär att patienten i princip är helt rättslös.

Få vet också att det utanför hälso- och sjukvården är tillåtet att kalla sig psykolog även om man inte har legitimation. I skriften Håll koll på titlarna! – vem får egentligen behandla? har Sveriges Psykologförbund framhållit att även om psykolog är en skyddad yrkestitel (ingen får utge sig för att vara psykolog utan att ha en legitimation), så har detta skydd visat sig vara otillräckligt. Det finns personer som titulerar sig t.ex. KBT-psykologer, utbildningspsykologer eller stresspsykologer utan att vara legitimerade psykologer.

När det gäller kroppslig ohälsa är det idag förbjudet för andra än hälso- och sjukvårdspersonal att utreda och behandla ett antal allvarliga sjukdomar. Däremot är det till synes fritt fram att påstå att man kan utreda och behandla allvarlig psykisk ohälsa utan att man har någon som helst utbildning. Det är svårt att tolka det på ett annat sätt än att riksdagen värderar patienter med psykisk ohälsa lägre i lagstiftningen och att det inte tas på lika stort allvar som kroppslig ohälsa, detta trots att psykiska sjukdomar kan leda till överdödlighet på samma nivå som många cancersjukdomar.

Flera av dessa frågeställningar finns med i den så kallade KAM-utredningen som 2019 kom med sitt slutbetänkande ”Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning”. I uppdraget ingick enligt direktiven bl.a. att överväga om rätten att behandla vissa allvarliga psykiska sjukdomar och störningar för den som inte är hälso- och sjukvårdspersonal bör begränsas och omfattas av behandlingsförbud. I uppdraget ingick även att överväga om de nuvarande bestämmelserna som reglerar gränsdragningen mellan den etablerade hälso- och sjukvården och andra former av vård är tillräckligt tydliga och ändamålsenliga.

Vi anser att det är angeläget att regeringen går vidare med att analysera utredningens förslag, sammanväga remissinstansernas synpunkter och lägga fram en lagstiftning för att bringa större reda på ett i dag i hög grad oreglerat område. Patienten och den enskilda människan måste vara i fokus i högre grad än vad den är i dag.

Nicklas Attefjord (MP)

Amanda Lind (MP)